

personal development, as well as the high status and professional level of the teacher; thirdly, to realize the possibility of active involvement of citizens and employers in the process of joint financing with the state of higher education; fourth, to ensure equal access for all citizens to higher education.

It is concluded that the reform and modernization of education in Ukraine should solve such important tasks for our country as: bringing state policy in the field of education in line with its national interests and ensuring national security; implementation of effective reform and modernization of the domestic higher education system, increasing its attractiveness and competitiveness in the European and global markets for educational services, in particular by improving its quality; ensuring the effectiveness of public policy and education, which will form a system of higher education that will be able to become an effective factor for socio-economic development of our state.

Keywords: education, higher education, educational space, education system, state policy in the field of education, legal regulation, management of the educational sphere.

УДК 343.985

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-235-241

Валерій ДАРАГАН[©]

доктор юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ ДЕПАРТАМЕНТУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЗМІН КРИМІНОГЕННОЇ ОБСТАНОВКИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

У статті розглянуто використання прогнозування під час оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель. Надано пропозиції щодо стадій здійснення прогнозування в діяльності підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України. Визначено перспективні джерела інформації щодо процесів, які відбуваються у сфері публічних закупівель, зокрема: Інтернет; засоби масової інформації; довідки експертів; результати наукових досліджень; аналіз законодавства. Запропоновано показники, які оперативному працівнику підрозділу стратегічних розслідувань доцільно аналізувати для прогнозування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Ключові слова: прогнозування, кримінальне правопорушення, публічні закупівлі, Національна поліція, кримінальна поліція.

Постановка проблеми. Важливим чинником, що впливає на розвиток організованої злочинності, є й те, що заходи, яких уживали органи державної влади й управління, як правило, відставали від динаміки змін кримінальної ситуації в країні, що перешкоджало досягненню реальних позитивних результатів у протидії злочинності [8, с. 10].

У людства не відразу виникла ідея, пов'язана з можливістю передбачення свого майбутнього. Тільки внаслідок тривалого розвитку воно виробило уявлення про минуле і набагато пізніше про майбутнє як про категорії, відмінні від теперішнього. В цей час у діяльності людини практично відсутні ситуації, за яких прогнозування не відіграло б істотної ролі. Формула поведінки людини – «бачити, передбачити, діяти» – стосується будь-якої діяльності».

Рівень злочинності у сфері публічних закупівель, як і у сфері економіки загалом, залежить від великої кількості чинників. Одним із чинників, що впливають на рівень злочинності у цій сфері, є готовність правоохоронних органів до змін у криміногенній обстановці. Саме на вирішення вказаного завдання повинно бути спрямоване прогнозування як система заходів, спрямованих на виявлення потенційних загроз злочинності у сфері публічних закупівель, визначення можливих напрямів удосконалення способів їх учинення та приховування, а також визначення виникнення

© В. Дараган, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1735-2371>

velcom07@gmail.com

корупційних ризиків та зв'язків.

Якість здійснення протидії кримінальним правопорушенням, а які вчиняються організованими злочинними угрупованнями й погонів, багато в чому залежить від передбачення результатів такої діяльності та подій у кримінальному середовищі.

Як свідчить аналіз практичної діяльності, кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель мають латентний характер, що зумовлює необхідність застосування можливостей оперативних підрозділів, зокрема активного здобування первинної оперативної інформації, а саме виявлення осіб та фактів, що становлять оперативний інтерес. Зазначені дії в теорії оперативно-розшукової діяльності отримали назву «оперативний пошук».

Зараз діяльність, пов'язана з виявленням ознак кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, має неабияке значення в діяльності оперативних підрозділів Національної поліції, зокрема підрозділів стратегічних розслідувань. Така діяльність потребує від зазначених підрозділів усього наявного арсеналу методів та форм оперативно-розшукової діяльності, зокрема оперативного (ініціативного) пошуку.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Проблемою удосконалення прогнозування в діяльності оперативних підрозділів займалися такі вітчизняні фахівці в галузі оперативно-розшукової діяльності, як: О. Бандурка, В. Біляєв, В. Василичук, О. Голиш, М. Вертузаєв, В. Грохольський, Ю. Орлов, М. Стащак, М. Стрельбицький, Р. Халілев, О. Цільмак, О. Юрченко та ін.

У більшості вчених і практиків не викликає сумніву факт, що прогнозування підвищує ефективність оперативно-розшукової діяльності, позитивно відображаючись на кожній з її організаційних форм. Однак у роботах цих науковців не розглянуто позицію, що прогнозування має стати невід'ємним та обов'язковим інструментом для здійснення прогнозів під час оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель.

Метою статті є визначення особливостей використання прогнозування під час оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель.

Виклад основного матеріалу. Вперше питання прогнозування злочинності стало предметом дослідження саме вчених у сфері кримінології, а далі його почали розвивати інші кримінально-правові науки (кримінальний процес, криміналістика, оперативно-розшукова діяльність) [9, с. 241].

Процес прогнозування кримінальних правопорушень вже досить давно вивчається наукою кримінологією. Більшість вчених-кримінологів під поняттям «кримінологічне прогнозування» розуміють процес отримання, обробки й аналізу інформації з метою визначення майбутнього стану злочинності чи ймовірності вчинення конкретного кримінального правопорушення.

Зокрема, вчені-кримінологи під поняттям «кримінологічне прогнозування» розуміють процес отримання, обробки й аналізу інформації з метою визначення майбутнього стану злочинності чи ймовірності вчинення конкретного кримінального правопорушення [4, с. 93; 6, с. 219].

У структурі аналітичної роботи в ОРД обов'язково наявні елементи передбачення, оскільки будь-яке рішення (включно з тактичним) звертається в майбутнє, відповідає на питання: «Як необхідно буде діяти?» [2, с. 733].

Прогнозування є результатом мислення оперативного працівника, пошуку ним відповідей на питання про те, як може змінитися оперативно-тактична ситуація, як необхідно діяти в очікуваній ситуації, якою буде поведінка противника (особи, яка вчиняє чи буде вчиняти протиправні дії).

Щодо значення прогнозування в оперативно-розшуковій діяльності серед науковців є думка, що його значення полягає у такому: під час проведення оперативно-розшукових заходів оперативно-розшукове прогнозування спонукає ухвалювати рішення й діяти; воно сприяє прагненню оперуповноваженого до поповнення інформації, а в результаті збільшує активність ОРД, сам процес прогностичного мислення стимулює пошук нових фактів, поглиблення у вивчення відповідних осіб або середовища, сприяє вдосконалюванню пізнавальної діяльності оперативних працівників у зв'язку з тим, що вимагає збору додаткової інформації, без якої «бачення», а точніше передбачення, виявляється неясним; оперативно-розшукове прогнозування використовує багато резервів для пошуку інформації; одержання оперативно-

розшукових прогнозів істотно підвищує якість ухвалення тактичних рішень, зокрема внаслідок більш повної поінформованості, що досягається під час прогнозування. Тож оперативно-розшукове прогнозування оптимізує оперативно-тактичні дії, тобто робить їх максимально результативними, законспірованими, запобігає зайвій втраті сил та часу; оперативно-розшукове прогнозування запобігає помилкам у роботі з конфідентами, під час використання спеціальної техніки й методів ОРД. Ці гарантії зумовлені тим, що оперативний працівник, ухвалюючи тактичні рішення, повинен оцінювати свої особисті можливості, всі властивості конфідентів, передбачати умови, в яких діятимуть останні, а також можливі перешкоди в реалізації оперативних заходів [7, с. 241].

Якщо стосовно перших трьох елементів жодних питань не виникає, то останні два, на нашу думку, вбачаються сумнівними. Зокрема, по-перше одержання оперативно-розшукових прогнозів далеко не завжди підвищує якість ухвалення тактичних рішень, оскільки таке прогнозування далеко не в усіх випадках має точний прогноз, а здебільшого взагалі має декілька напрямів розвитку оперативно-тактичної ситуації. При цьому треба зазначити, що можуть виникнути випадки, коли жоден із прогнозованих напрямів розвитку такої ситуації в реальності не збігатиметься з оперативно-тактичною ситуацією, яка виникне в подальшому.

Щодо цього доречним буде звернутися до дослідження О. Кальмана, І. Христини, Г. Дарнопих та Н. Чикіної стосовно кримінологічних проблем прогнозування економічної злочинності, планування і координації заходів боротьби з нею, які вказують, що досить складно адекватно прогнозувати суспільні, у тому числі криміногенні явища й процеси через те, що участь у них людей з їх власною психологічною мотивацією робить який завгодно соціальний прогноз тільки приблизним [5, с. 65].

З огляду на зазначене, не можна з впевненістю говорити про те, що прогнозування робить оперативно-тактичні дії максимально результативними, до того ж воно не може запобігати зайвій втраті сил та часу. Щодо їх конспірації, то, на нашу думку, вказаний елемент в цьому разі є зайвим, оскільки має опосередкований характер, у зв'язку з тим, що сам рівень конспірації проведення певних дій вибирається, зважаючи на прогноз їх результативності (в певних оперативно-тактичних ситуаціях гласні заходи будуть більш результативними, ніж законспіровані). По-друге, не можна передбачити усі умови, в яких діятимуть конфіденти, і так само можливі перешкоди у реалізації оперативних заходів, а тому не можна стверджувати, що оперативно-розшукове прогнозування запобігає помилкам у роботі з конфідентами, під час використання спеціальної техніки й методів ОРД.

Безперечно, наведені нами аргументи мають дискусійний характер, однак, аргументуючи свою думку, ми тільки хотіли вказати на те, що розглянуті вище елементи не повинні мати категоричний характер і повинні розглядатися як можливість підвищення якості ухвалення оперативно-тактичних рішень, а також використання сил, засобів й методів ОРД.

Зазначене вказує на те, яку роль відіграє застосування прогнозування в оперативно-розшуковій діяльності.

На цей час, незважаючи на визначені позитивні зрушення, прогнозування в системі оперативних підрозділів ще не стало невід'ємною складовою частиною процесу підготовки управлінських рішень. Однією з причин такої ситуації є відсутність належного нормативного закріплення функції прогнозування.

Крім того, аналіз наявних організаційних структур підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України показує, що спеціалізованих підрозділів, які на належному рівні реалізують функцію прогнозування, у вказаних підрозділах поки немає.

Прогнозування відіграє велике значення в процесі протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель, оскільки: воно дає змогу спланувати діяльність оперативного підрозділу; воно спрямоване на раціональне використання сил, засобів та заходів ОРД; дає змогу спрацювати на попередження; під час проведення оперативно-розшукових заходів прогнозування спонукає ухвалювати рішення і діяти; воно сприяє прагненню оперуповноваженого до поповнення інформації, а в результаті збільшує активність ОРД, сам процес прогностичного мислення стимулює пошук нових фактів, поглиблення у вивчення відповідних осіб або середовища, сприяє вдосконаленню пізнавальної діяльності оперативних працівників у зв'язку з тим, що вимагає збору додаткової інформації, без якої «бачення», а точніше передбачення,

виявляється неясним; прогнозування використовує багато резервів для пошуку інформації; одержання оперативно-розшукових прогнозів, як правило, підвищує якість ухвалення тактичних рішень, зокрема внаслідок більш повної поінформованості, що досягається під час прогнозування.

Отже, прогнозування спрямоване на оптимізацію оперативно-тактичних дій.

На сьогодні головну роль у діяльності правоохоронних органів щодо протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель відіграють підрозділи стратегічних розслідувань Національної поліції. заходів щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового У структурі Національної поліції обов'язок здійснення використання бюджетних коштів покладено на підрозділи Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України.

На сьогодні перспективним джерелом інформації щодо процесів, які відбуваються у сфері публічних закупівель, є інформація, наявна у мережі «Інтернет». Також перспективним джерелом інформації для здійснення прогнозування є публікації в засобах масової інформації щодо результатів журналістських розслідувань стосовно зловживань під час здійснення публічних закупівель. Крім вказаних джерел, доцільно здійснювати вивчення аналітичних довідок експертів щодо окремих норм та проєктів законів щодо внесення змін до законодавства, яке регулює здійснення публічних закупівель, а також бюджетного законодавства щодо наявних у них недоліків та корупційних ризиків, які в подальшому можуть бути використані зловмисниками.

Перспективним джерелом інформації, спрямованої на вивчення негативних тенденцій стану злочинності, відомостей криміногенного, кримінального характеру у сфері публічних закупівель та формування прогнозів змін криміногенної обстановки, визначення майбутнього стану злочинності чи ймовірності вчинення конкретного кримінального правопорушення у цій сфері, є також результати наукових досліджень.

У процесі здійснення прогнозування оперативному працівнику необхідно використовувати знання щодо чинників, які впливають на криміногенну обстановку у сфері публічних закупівель. Як вже зазначалося, чинників вчинення кримінальних правопорушень у цій сфері може бути досить багато. Однак рівень злочинності у сфері публічних закупівель закономірно змінюється після ухвалення змін до законодавства у сфері публічних закупівель, а також після появи якісно нових механізмів вчинення кримінальних правопорушень у цій сфері, алгоритму документування яких правоохоронними органами ще не вироблено.

На сьогодні наявність зазначених вище чинників становить одну із основних проблем у процесі протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель. Зважаючи на зазначене, є гостра потреба здійснення постійного аналізу змін законодавства, що стосуються сфери публічних закупівель, а також аналізу нових способів вчинення кримінальних правопорушень у цій сфері.

Виконання аналізу такої інформації дасть змогу прогнозувати можливі напрями розвитку злочинності у цій сфері та своєчасно виробити механізми їх попередження, виявлення та документування.

Аналіз результатів дослідження свідчить, що процес прогнозування в діяльності підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України повинен мати такі стадії: постановка завдання прогнозування; формування інформаційної бази; аналіз об'єкта прогнозування; побудова об'єкта, що прогнозується; розробка прогнозу; аналіз результатів прогнозування.

За ступенем формалізації всі методи прогнозування поділяють на інтуїтивні і формалізовані. У процесі здійснення прогнозування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, як правило, використовують інтуїтивні методи прогнозування.

Інтуїтивне прогнозування застосовують тоді, коли об'єкт прогнозування або занадто простий, або настільки складний, що аналітично врахувати вплив багатьох чинників практично неможливо. У цих випадках необхідне опитування експертів. Формалізовані статистичні методи прогнозування ефективні тоді, коли надійність прогнозу вкладається у межі еволюційного циклу розвитку події [5, с. 65–66].

Як показали результати дослідження, в процесі здійснення прогнозування працівнику підрозділу стратегічних розслідувань Національної поліції України доцільно вивчити думки таких фахівців: працівників Міністерства економіки України;

працівників установ Державної казначейської служби України; працівників установ Рахункової палати України; працівників установ Антимонопольного комітету України; працівників установ Державної аудиторської служби України; працівників прокуратури; працівників Національного антикорупційного бюро України; працівників Державної служби фінансового моніторингу України; представників засобів масової інформації, які спеціалізуються на розслідуванні фактів розкрадання бюджетних коштів та інших правопорушень під час проведення публічних закупівель; представників громадськості, які здійснюють громадський контроль за здійснення публічних закупівель в Україні.

Звернення до прогнозування висуває нові вимоги до об'єкта і якості інформації, оскільки будь-яке прогнозування – це висновок, заснований на співвідношенні багатьох фактів і аспектів, що впливають на розвиток явища, яке пізнається [10, с. 359].

Як свідчить аналіз практичної діяльності, а також аналіз наукових джерел, для прогнозування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель необхідно використовувати такі показники:

- абсолютні показники, що характеризують економічну злочинність і діяльність правоохоронних органів і відбивають обсяг і рівні злочинності у сфері публічних закупівель (скільки вчинено протягом певного часу кримінальних правопорушень і окремо за видами, способи вчинення, завдані збитки, скільки засуджено осіб загалом і окремих осіб тощо);

- відносні показники, що характеризують питому вагу кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель у загальній сукупності кримінальних правопорушень у сфері економіки;

- коефіцієнти злочинності у сфері публічних закупівель, що характеризують інтенсивність і поширеність злочинності у співвідношенні до кількості розпорядників публічних (бюджетних) коштів на території оперативного обслуговування;

- показники динаміки зміни злочинності у сфері публічних закупівель (абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту тощо);

- вплив політичних, законодавчих та економічних чинників.

Прогнозування за цією схемою повинно вестись на всіх рівнях ієрархічної структури підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України з використанням показників, прийнятих саме для цього рівня. Цей процес повинен здійснюватися постійно, з частотою, що забезпечує своєчасне ухвалення рішень, і відбивати найважливіший бік аналізу стану і динаміки злочинності.

Отже, оперативний прогноз повинен ґрунтуватись на об'єктивних передумовах суспільно-політичного та економічного характеру, всебічних відомостях, що характеризують злочинність у сфері публічних закупівель, експертних оцінках фахівців, причетних до правоохоронної діяльності (слідчі, прокурори, судді, науковці тощо).

Як вже зазначалося, у більшості вчених і практиків не викликає сумніву факт, що прогнозування підвищує ефективність оперативно-розшукової діяльності, позитивно відображаючись на кожній з її організаційних форм. Однак на практиці досі не визначено конкретні суб'єкти здійснення прогнозування. Теорія оперативно-розшукової діяльності дає змогу будь-якому суб'єкту цієї діяльності здійснювати такі прогнози, однак треба враховувати, що аналітичні відділи мають необхідні для цього ресурси та інструменти (відповідні бази даних, спеціалізовані апаратно-програмні комплекси, професійних аналітиків, експертів), а головне – час для здійснення прогнозування (відповідно до своїх функціональних обов'язків), якого часто не мають оперативні працівники [1, с. 107].

З цією метою, на нашу думку, необхідно зобов'язати аналітичні відділи, що є в структурі регіональних управлінь стратегічних розслідувань Національної поліції України, здійснювати проведення аналітичної роботи щодо змін законодавства в бюджетній сфері та у сфері публічних закупівель. Зокрема, на підставі такого аналізу робити відповідні прогнози щодо розвитку злочинності у сфері публічних закупівель та інформувати про це відповідні відділи, що спеціалізуються на протидії кримінальним правопорушенням у бюджетній сфері [3, с. 107].

Наприклад, у разі змін умов проведення закупівель в одного учасника, оперативні працівники мають можливість акцентувати на моніторингу проведення закупівель в одного учасника.

Крім того, доцільно покласти на такі групи обов'язок узагальнення інформації щодо механізмів вчинення кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель

та передачі такої інформації до Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції Національної поліції. На підставі отриманої з регіональних підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції інформації працівники аналітичного відділу Департаменту матимуть можливість сформулювати аналітичні довідки щодо прогнозування розвитку злочинності у сфері публічних закупівель в певних регіонах для інформування регіональних підрозділів стратегічних розслідувань про можливі напрями розвитку злочинності у сфері публічних закупівель.

Висновки. Зважаючи на викладене, можна констатувати таке:

– узагальнена інформація про кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель дасть змогу виділити нові тенденції у розвитку способів вчинення таких кримінальних правопорушень та, як результат, надасть можливість сформулювати алгоритм дій щодо виявлення таких кримінальних правопорушень, а також тактику документування злочинних дій зловмисників;

– до формування таких алгоритмів мають бути залучені працівники Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції, а також працівники тих управлінь стратегічних розслідувань Національної поліції, з яких надійшла інформація про нові способи вчинення кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Список використаних джерел

1. Бусол О. Ю. Підрозділи аналітичної розвідки як спеціальний суб'єкт оперативно-розшукового прогнозування. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2011. № 2(2). С. 106–115.
2. Горяинов К. К., Овчинский В. С., Синилов Г. К. Теория оперативно-розыскной деятельности : учеб. Москва : ИНФРА-М, 2006. 832 с.
3. Дараган В. В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблеми теорії та практики : монограф. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.
4. Джужа О. М., Иванов Ю. Ф. Криминологія : навч. посібник. Київ : Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. 264 с.
5. Кальман О. Г., Христич І. О., Дарнопих Г. Ю., Чікіна Н. О. Криминологічні проблеми прогнозування економічної злочинності, планування і координація боротьби з нею. Харків : Ін-т вивчення проблем злочинності АПРН України, 2003. 267 с.
6. Агапов А. Ф., Барінова Л. В., Гриб В. Г. Криминологія : учеб. ; под. ред. Малкова В. Д. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : ЗАО «Юстицинформ», 2006. 528 с.
7. Меживой В. П., Меживой О. В. Оперативно-розшукове прогнозування як важливий елемент тактичного мислення оперативника. *Вісник ЛузДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2008. Спец. вип. № 4. Ч. 2. С. 17–22.
8. Мохов Е. А. Организованная преступность и национальная безопасность России. Москва : Вузов. книга, 2002. 224 с.
9. Стащак М. В., Голиш О. І. Оперативно-розшукове прогнозування протидії злочинам у сфері водокористування. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. Спец. вип. (№ 73). С. 240–248.
10. Телийчук В. Г. Оперативно-розыскное прогнозирование как способ выявления организованных преступных групп. *Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского. Серия : Юридические науки*. 2013. Т. 26 (65). № 2-1. Ч. 2. С. 356–361.

Надійшла до редакції 14.12.2021

References

1. Busol, O. Yu. (2011) Pidrozdily analitychnoyi rozvidky yak spetsial'nyy sub'yekt operatyvno-rozshukovoho prohnozuvannya [Units of analytical intelligence as a special subject of operational-search forecasting]. *Yurydychnyy chasopys Natsional'noyi akademiyi vnutrishnikh sprav*. №2(2), pp. 106-115.
2. Goryainov, K. K., Ovchinskiy, V. S., Sinilov, H. K. Teoriya operativno-rozysknoy deyatelnosti [Theory of operational-search activities] : ucheb. Moscow : INFRA-M, 2006. 832 p.
3. Darahan, V. V. (2018) Operatyvno-rozshukova protydiya zlochyam u sferi derzhavnykh zakupivel': problemy teorii ta praktyky [Operational-search combatting crimes in public procurement: problems of theory and practice] : monohraf. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, 352 p.
4. Dzhuzha, O. M., Ivanov, Yu. F. (2006) Kryminolohiya [Criminology] : navch. posibnyk. Kyiv : Vyd. PALYVODA A. V., 264 p.
5. Kal'man, O. H., Khrystych, I. O., Darnopykh, H. Yu., Chikina, N. O. (2003) Kryminolohichni problemy prohnozuvannya ekonomichnoyi zlochyynnosti, planuvannya i koordynatsiya borot'by z neyu [Criminological problems of forecasting economic crime, planning and coordination of combatting it]. Kharkiv : In-t vyvchennya problem zlochyynnosti APnR Ukrainy, 267 p.
6. Agapov, A. F., Barinova, L. V., Grib V. G. (2006) Kryminologiya [Criminology] : ucheb. ; pod. red. Malkova V. D. 2-e izd., pererab. i dop. Moscow : ЗАО «Yustytsinform», 528 p.

7. Mezhyvoy, V. P., Mezhyvoy, O. V. (2008) Operatyvno-rozshukove prohnozuvannya yak vazhlyvyvyy element taktychnoho myslennya operatyvnyka [Operational-search forecasting as an important element of the detective's tactical thinking]. *Visnyk LuhDUVS im. E. O. Didorenka*. Special issue № 4, part 2, pp. 17–22.
8. Mokhov, E. A. (2002) Organizovannaya prestupnost' i natsyonal'naya bezopasnost' Rossii [Organized crime and national security of Russia]. Moscow : Vuzov. kniga, 224 p.
9. Stashchak, M. V., Holysh, O. I. (2014) Operatyvno-rozshukove prohnozuvannya protydyi zlochynam u sferi vodokorystuvannya [Operational-search forecasting of combatting crimes in water use]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. Special issue (№ 73), pp. 240–248.
10. Teliychuk V. G. (2013) Operativno-rozysknoye prognozirovaniye kak sposob vyyavleniya organizovannykh prestupnykh grupp [Operational and investigative forecasting as a way to identify organized criminal groups]. *Uchenyye zapiski Tavricheskogo natsyonal'nogo universiteta imeni V. I. Vernadskogo. Seriya : Yuridicheskiye nauki*. Vol. 26 (65). № 2-1. Part. 2, pp. 356–361.

ABSTRACT

Valeriy Darahan. Peculiarities of forecasting by the divisions of the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine of changes in the criminogenic situation in the field of public procurement. The article considers the use of forecasting during operational and investigative counteraction to criminal offenses in the field of public procurement. It is determined that the quality of counteraction to criminal offenses, and especially those committed by organized criminal groups, largely depends on the anticipation of the results of such activities and events in the criminal environment.

It is established that most scientists and practitioners have no doubt that forecasting increases the effectiveness of operational and investigative activities, positively reflecting on each of its organizational forms. However, the work of these researchers does not consider the position that forecasting should become an integral and mandatory tool for making predictions in the operational and investigative response to criminal offenses in the field of public procurement.

Proposals on the stages of forecasting in the activities of strategic investigation units of the National Police of Ukraine are provided. Promising sources of information on the processes taking place in the field of public procurement have been identified, in particular: Internet; media; expert certificates; research results; analysis of legislation. The indicators that the operative of the strategic investigation unit should analyze to predict criminal offenses in the field of public procurement are proposed.

It has established that the generalized information on criminal offenses in the field of public procurement will allow to identify new trends in the development of such criminal offenses and as a result will allow to formulate an algorithm for detecting such criminal offenses and tactics for documenting criminal acts. It is proposed to involve employees of the Department of Strategic Investigations of the National Police, as well as employees of those departments of strategic investigations of the National Police from which information about new ways of committing criminal offenses in the field of public procurement.

Keywords: forecasting, criminal offense, public procurement, National Police, criminal police.